

LITERATURA-ARTA

PLECAREA

Cornelia Sălăjan

SPRE CASĂ

Să mergi acasă — drumurile, când în urmă-ș lungi și lungi sint înalte. Să mergi acasă împăcat, cuminte. Simțind plăcerea că ajungi curind.

Pe cîmpuri trenul săgetînd te poartă. Tot cîntă roșile: mai e puțin. Și vezi cum frații către tine vin. Și mama te așteaptă lîngă poartă!

Te dor trecutele venitri acasă. Cînd la orăș, sărac te-ai dus să-nveți; Cu-atîtea visuri și cu doriri ce-ți! Apropiau o stea ca pe-o mireasă.

Spre casă-n tren. Un deget indecent. Teșea înfrigurat din gheață-și ruptă. De lîngă geam priveai cum se înfruptă Doamna cea grasă din compartiment.

Cu gesturi fine ciugulind friptura Și prăjiturile ațit de dulci și mari. Mergesi pe coridor ca să nu sari! Ca fiara întinzînd la carne gura.

Trecute vremi în golari largi pînă! Iți lasă amintiri ce ard și dor. Dar păsările negre ale durerii mar. Și te întorci acasă și-ai simți carul, carul!

Întoarceri dulci. Cîmpurile natale. Trezar acum, simțindu-te că vii. O, grîne largi, întinzeri mar! Supuse ierburii frînse sub siciorare.

Și iată satul: alb pe deal micul. De-acel, să-nveți și să muncești te-ai dus. Plutesc ușoare păsările sus... Plecîndu-te, pămîntul drag salmii.

În nvela „La umbra soarelui bătrîn”, Francisc Munteanu urmărește drumul unui tânăr muncitor forțat care îndepărtează o sarcină de partid: ajută la formarea unei gospodării agricole colective într-un sat din Ardeal.

În fragmentul de mai jos, se povestește plecarea lui Mihai Bochiș din Arad spre Vadul și primul contact cu lumea aceluiași sat în care la cele din urmă, după lăstăgeria unor numeroase greutăți gospodăria colectivă va fi creată.

În compartimentul de clasa a treia nu erau decît doi călători în afară de Bochiș. Primul, un om înalt, uscățev, bătrîn, cu fruntea lăță și cu ochii aprici și al doilea, un băietan din vreo douăzeci de ani, pălînd cu piciorarele desculte. Dar amîndoi erau îmbrăcați în strale deosebite: se vedea de la o poartă că sînt țărani. Un timp Bochiș îi privi cu indiferență așteptînd o vorbă din partea lor. Dar cei doi călători nu se arătară vorbăreți. Stăteau răpați pe băncuțe de lemn, legîndu-se în simțal laț al vagonului. Priveau în gol ca și cum n-ar mai fi existat nimeni în afară de ei în compartiment. Într-un dintr-ia, Bochiș pîlîcînt de tăcere ce se făcea între ei, îl întrebă:

— E departe Vadul?
— Întrebă dacă e departe Vadul?
Bătrînul își întoarse fruntea, apoi căscă lung a somn. Răspunde cu o voce melancolică și încet:

— Nu-i departe.
Bochiș așteptă câteva minute la speranța că bătrînul o să-l lămurească în privința soarelui, apoi departe, dar acesta nu mai pîra seamă de el: rămase nemulțumit.

— Dar mare! Vadul? întrebă Bochiș.
Bătrînul se întoarse iar spre bătrîn:
— Întrebă dacă-i mare Vadul?
— S-așa, s-așa, răspunde bătrînul după multă chibzuire.

Bochiș renunță să-l mai deosească. Se ridică de pe bancă și deschise geamul: aerul de seară tare, cu iz de verdeț, năvăli în compartiment. Privind printre sprîncene, lui Bochiș i se păru că vede cum se întoarnă: din fundul zării, valuri de umbre străvezii coborau tot mai jos spre pămînt, învîluind copacii, cîmpurile.

Mihai Bochiș n-a mai fost la țară. Odată doar, în copilărie, și atunci se mînușea mult de casele mici, ca niște jugete. Acum încercă să-și închipuie munca lui de aici: o să meargă din casă în casă, o să stea de vorbă cu fiecare țaran, o să-l lămurească și le va ajuta să înființeze gospodăria: că doar n-o să fie proști țărani! să dea cu piciorul norocului. Oricum, sint sare unde de doi ani de zile există colective și nu-i zi în care zărele să nu pomenescă de ele. Își aduce aminte că odată cîndva ca un țaran colectivizat primise aproape două vagoane de grîu. „Două vagoane!”, parcă e prea mult! Călcuie de degete: „un vagon, sece mă de kilograme, două vagoane, douăzeci de mii kilograme. O fi tot o greșală, sau nu?” Acum îi păru rău că citise zărele de minunăție. Hoții care îndată ce se va stabili la Vadul, să bucură de toate zărele celei vreo cădea în mîni. Pe urma nu se mai gîndi la nimic. Privea tăcut în gol, încercînd să deslușească departarea.

Se întinse de-a oboseala. Nu mai pîra dîstinge nici goana stăpînor de telegraf, nici popa uscat de-a lungul liniei ferate. Încetăncetă geamul și prive spre tovarășii de drum. Aceștia, parcă ar fi loși, niște statui, stăteau necușor, ca niște momii.

Nu prea sîntei vorbăreți, constată Bochiș, mai mult să spuna ceva decît să-i îndemne la vorba.

— Zice că nu prea vorbim — morim și țărani în țărînișe spre oștină. Cica nu prea vorbim.
— Nu prea, înțîn și bătrînul.

În clipa aceea se deschise ușa compartimentului și în prag apără un om scund cu un început de cînele.

— Sint locuri? întrebă dar nu așteptă răspuns. Se dumiri singur că sint și se așeză lîngă bochiș. Un timp rămase nemulțumit, apoi își scoase o botă de mare, roșie, și se tamponă pe frunte. Mormăi un „ce tare cald” și lui Bochiș i se păru că rotofeul spusese asta se-și nu celorlalți.

Cei doi, de pe banca din fața lor, nu se schimbă nici de acolo veni. Stăteau nemulțumi, surzi la toate cîte se petreceau în compartiment.

Noul venit nu-și găsea locul, își întinse piciorarele, apoi și le așeză unul peste altul, dar parca ar fi fost făcut, nici cum nu i se părea comod. În cele din urmă se vîrî într-un colț și ucmăi în clipa cînd Bochiș crezu că o să adoarmă și o să horcăie, rotofeul se întoarse spre el:

— Am oile de clasa doară, dar mă plătesc acolo. N-am cu cine schimba o vorbă. Unde călătoriți?
— La Vadul, îl răspunde Bochiș.
— Minunat. Și eu merg la Vadul. N-am mai fost niciodată acolo. Ce fel de sat e?

— S-așa, s-așa, imită Bochiș răspunsul bătrînului și îl veni să rîdă.
— Înțeleg, făcu rotofeul. Nici așa, nici așa. Așa mi l-am închipuit și eu. Imi dați voie să fumez? Că nu mai pot rădă. Sint un om nervos. M-am obișnuit cu tutunul pe front.

Rofofeul se trase mai aproape de Bochiș:
— Pe frontul cel mare. Brăm lîngă Smoene. Ruși ne-au încercut din toate părțile. Spun sergentului: „Măi Chișoda: ia dă-mi o națională”. El mirat: „Cum domnule căpitan, pui dumnevoastră n-ai fumat niciodată. Tare v-ați schimbat de la o vreme”. Dar cîți oameni nu s-au schimbat pe front, cugetă rotofeul, apoi continuă: Cînd m-am întors nu m-a recunoscut nevasta. M-am îngrădat ca un porc. Dar nu sint greoi. Am jucat voleibal acum două săptămîni. Am niște serve precise, pe muche... Zău, nu mă laud.

— Și ce faceți la Vadul? întrebă curios Bochiș. Omul i se păru cum într-o ureche.

— Ia, cu serviciul... Dar val, scuzați-mă, nici nu m-am prezentat. Intîmne mine, Spinațu Sever. Bochiș își mormăi și el numele.

— Cum ați spus că v-a cheamă? se aplecă grîsunul spre Bochiș. N-am înțeles bine.
— Bochiș Mihai, se prezintă din nou Bochiș supărat.
— Bochiș? Bochiș? De unde cunosce eu acest nume?... N-ați făcut armata la 13 Panduri? În Caucaz. Da, de sigur. Acum imi amintesc precis. Aveți și un frate, Aurel Bochiș.

— N-am nici un frate.
— Păcat. Cu Aurel Bochiș am fost foarte bun prieten. A murit în Caucaz. A călcat pe o mină. Era chiar în ziua de treisprezece mai. Da, imi amintesc perfect. Primiseră la masă niște conserve rîncezite. Un caporal, acum imi scapă numele, a vrut să mă împuste. Abia l-am putut lămuri, că nu sint fabricant de conserve... În după masa aceea a murit Aurel Bochiș. O clipă tăcu să-și tragă sufletul, apoi își rezemă capul în palmă în semn de mare concentrare: Bochiș ați spus?... Aveți dreptate, v-am confundat. Prietenul meu se numea Bochiș. Era medic veterinar. Dar dumnevoastră ce sînteți?

— Muncitor, răspunde răstit Bochiș. Îl părea rău că începuse conversația cu rotofeul.

— Și ce muncii mă rog?
„Uite, uite cum vrea să mă tragă de limbă” — gîndi Bochiș. Răspunde într-o doară:
— Fel de fel.

— Fel de fel? asta nu e rău. Zău, nu e rău. Am avut o ordonanță. Asta îmi făcea serviciul, fel de fel, începu să chibzotească rotofeul și trase cu ochiul. Bochiș se fîstîci. Celălalt nu observă nimic din toate astea. Continuă amical. Numai cu cealaltă tovarășă de drum. Se întoarse spre bătrîn: Nu vă supărăți tu-m!

Bălatul își ghionți vecinul:
— Întrebă dacă nu se supără fumul?

Bochiș simți în sinea lui și prin tîm în ochii bătrînului. Aceștia erau nemulțumiri, jupen. „Orb” constată sperat Bochiș și avu un sentiment de nesuferință.

În clipa aceea se totm și bătrînul să răspundă:
— Nu. Nu ne supără fumul.

Rofofeul înregistră răspunsul primitor ușoară înclinare a capului. Continuă:
— Odată am călătorit cu niște străini în compartiment. Mă dușeam de la București la Constanța. Ba nu, asta a fost uitată. E tot o întimplare nostimă. Rîse scurt. Pe atunci eram încă sublocotenent. Da. Călătoream de la Oradea la Cluj. Unul dintre străini avea un oboc mic cum se purta pe vremea. Sau nu vă înterează?

Bochiș îi privi lung apoi răspunde răstăcit:
— Nu.
— Mă țerati, se fîstîci rotofeul. Nestînd ce să facă cu minile se mîngîie pe față, apoi scoase din nou bătrînul din buzunar. În șterse chelia și se retrase din nou în colțul compartimentului. Rămase multă vreme nemulțumit cu ochii închisi. Numai odată tresări, vru să povestească ceva, dar, adîncindu-și aminte că nu-l ascultau cu plăcere își piecă capul resamant.

Bochiș îi privi un timp, apoi se rezemă de spătarul băncii în compartiment se lăsă o linie supărătoare dar simțind dintr-o dată călători nu îndrăzni să înceapă vorba. Nici Bochiș, mai ales că acum era supărat că a acceptat sărăcia cu așa ușurință. Ce o să facă la Vadul, mai ales dacă pînă la comună vor fi ca la țară din compartiment? Ar fi trebuit să-l ceară lui Farcaș un timp de gîndire. De fapt, secretarul l-a și întrebă dacă n-ar vrea să-l des-răspunde peste două zile. La dracu! n-ar fi trebuit să mă prapesc. Cum a spus Farcaș.

— Ai o mare de mare răspundere. Cred că în clipa aceasta tu nici nu-ți dai seama ce muncă grea se așteaptă.

— Cum grea? tovarășe Farcaș, doar nu-s om fără nivel.

— Sînt, a ris Farcaș, nivelul poate să te ajute mult. Dar înțelegerea și mai mult. Descoperiți pe dușmanii adevărați, imi nu trebuie să vezi în fiecare om care se împotrivesc sau e nemulțumit, un dușman de clasă.

— N-aveți nici o grijă, tovarășe Farcaș.

În gara Vadul, Mihai Bochiș rămase descumpănit. Era întineric și nu știa pe unde s-o apuce. Un împingător binevoitor îl lămuri că satul e la nouă kilometri.

— Și cum ajung eu acolo? întrebă Bochiș nemulțumit.

— Pe jos. Sau dacă aveți noroc mai prindeți căruța sfatului. Mi se pare e încă în spațiile clădirii.

Bochiș mormăi un „mulțumesc” și porni în căutarea căruței. O descoperi prin întineric la vreo două sute de metri de gară, în apropierea unei fîntîni.

— Mă luși și pe mine?
— Să-l te.

Bochiș se cătără cu ușurință în căruță, trecu pe lîngă rotofeul cu care călătorește împreună și se așeză lîngă o femeie. În întineric nu-și putu distinge trăsăturile după voce și-o închipui tină. Era noapte de pustă negră, cu greeri. Undeva, departe, în spatele ploilor, luna, mare cît o roată de car se rostogolea prosteste, ca un cerc de sticlă mată.

— Nu pornim? întrebă nerăbdător Bochiș.
— Ba da, să vină grăjdarul.

Grăjdarul, un băietan de vreo 18 ani, apără dinspre gară cu un felinar în mînă. Era ciufuțit, îmbrăcat într-o cămașă petecită, ruptă.

— Gata.
Căruța porni încet, rodogindu-se pe șoseaua neprelăturată. De cîteva ori Bochiș se lovi de femeia de lîngă el; încercă să se tragă mai la o parte, dar nu reuși: reșuneca la locul unde se așezase din prima oară. Felinarul cu sticla murdară lumină părelnic fețele celor din căruță. Bochiș le cercetă cu luare aminte. Lîngă grăjdar stătea un om în vîrstă cu capul lăsat în piept. Dormita. Din cînd în cînd, la cite o poală înceu mai mare a căruței, tresărea, privea în jur, căsca, apoi își lăsa din nou capul în piept. Lîngă el, așezat pe un geamantan, stătea căpitanul. Se smucea în chip și fel. De bună seamă nu-și găsea locul. Ba își întindea picioarele, lovea pe cineva, își cerea scuze, ba le trăgea sub el ca nu peste mult să le întindă din nou!

— Da, mai astîmpără-te odată! îl aruncă un om tînr de lîngă el îmbrăcat în uniformă de pădurar. Ai viermi, sau ce dracu?! Ia mă Luță, strigă după aceea spre grăjdar. Ridică felinarul cea, să-l vîd la față pe omul care mă celcă pe cîrme.

— Lăță, grăjdarul, țară să-și ridice privirile, săltă felinarul. Rofofeul își înghesuși fața la lumină și-și întinse mîna spre vorbitor:
— Dacă-mi dați voie: Spinațu Sever.

— Spinațu Sever? îl repetă numele pădurarului. Păi dumneata nu ești de prin parțile locului, adăugă cu voce tare să-l audă și celălalt; apoi se aplecă spre căpitan și-l cercetă cu luare aminte. Ce cauți dumneata la Vadul?

— Sint învățător. Am fost numit la dumnevoastră. La dracu — se gîndi Bochiș, uite cu cine o să am de-a face. Farcaș mi-a spus să căut ajutorul învățătorului și dacă se poate să mă împrietenesc și cu popa. Numai asta mi-a mai lipsit, să am ajutoare ca ăsta.

— De ce nu spuneți așa! făcu pădurarul cu o voce prietenească. Poftim, mai trageți fin de sub mîne, că nu stați bine pe geamantanul acela.

O vreme se lăsă tăcerea în căruță; nu se auzea decît șiruitul roților și, îndufat de departe, orăcălul broaștelor. Felinarul din mîna grăjdarului pîlpii de cîteva ori bolnăviciose apoi se stîmpe brusc. Cam tot atunci se ascunse și luna în spatele norilor. Era întineric beznă. Pădurarul își aprinse o țigară, apoi pîmbă bățul de chibrit aprins în fața tuturor. Cînd ajunse în dreptul femeii de lîngă Bochiș, exclamă:
— Ei, e și o muiere printre noi. Cine ești dumneata?

— A lui Dumitru Crîngăș, răspunde ea. A lui Dumitru Crîngăș.

Se făcu tăcere din nou. Bochiș nu pricepu rostul ei: se lăsă legănat în peștine, totuși atent să nu-i scape nici un cuvînt. Tot pădurarul fu acela care sparse liniștea:

— Fata lui Crîngăș?
— Da.
— Știi că bătrînul nu mai stă în casa de piatră, adăugă pădurarul ca într-o doară. L-or mutat...
— Unde? întrebă fata uitată.

— În spatele bisericii, în căsuța lui Neagu. Dar mă tem că n-o să-l găsești nici acolo.

— E plecat?
— Da. L-au dus la spital. Cred că l-au operat astăzi. Căruța se potolici. Bochiș se lovi iarăși de femeia de lîngă el. Să nu cadă înlătur, întinse brațele după sprijin și, din greșeală, apucă genunchiul femeii. Ea îl prinse de mînă și se slobozi. Încurcat, Bochiș vru să-i ceară iertare, dar ea, ca și cum nu s-ar fi întimplat nimic se întoarse spre pădurar:

— De ce l-au operat?
— Nu știu — răspunde pădurarul după multă gîndire. Se spune că ar fi avut ceva la mîruntaie.

Iarăși pogori liniștea. Bochiș se simți jupenit. Dacă nu și-ar fi prins vecina de genunchi acum ar fi putut s-o îmbrăbăteze. Așa, ce dracu să-l spună: să nu pîlîngă că bătrînul va scapa teafăr sau că lacrimile nu ajută la nimic? De bună seamă ar crede că vrea să intre în vorbă cu ea. Totuși ar trebui să-i spună ceva. Că aștie din căruță parcă n-ar avea suflet. Îi spun toate pe sleau ca și cum ar fi fost vorba de un cîine nu de un om. Ajunseră la marginea satului. Printre arborii răsfirați apărură primele geamuri luminate. Un cîine

Francisc Munteanu
hoinar lătră a pagubă apoi un altul îi răspunde dintr-o ogradă din apropiere.
— Te rog oprește la biserică, se întoarse femeia spre căruțaș.

— Dumneata, întrebă Bochiș.
— De doi ani.

— În fața bisericii căruțașul trese hățurile:
— Am ajuns.

Oamenii făcără loc și femeia se dădu jos din căruță. Mulțumim scurt și se îndreptă spre casa indicată de pădurar.

— Cine-i sint?
— Sint, răspunde pădurarul. Aveți grijă, unul e tare rău. Rise, lui Bochiș i se păru iar fără pricină. Supărat se întoarse spre căruțaș:

— Mîna tovarășe, că nu ajungem niciodată la sfat. Cînd cotiră pe strada principala căruțașul se întoarse spre pădurar.

— De ce l-ai spus că sint ei? Știi bine că Crîngăș n-are javre.

— Să se teamă! rise pădurarul. Parcă tăică-su e operat? Ba E sănătos tun! Nu să se îmbolnăvescă chiaburul așa niciodată, numai dacă de supărare nu. Să se simtă prost! De aia team spus că e operat tăică-su, tîmuri pădurarul pe cei din căruță și începu să ridă din nou. Mama lor de chiaburi!

Chiaburi și căruțașul.
„Cînduți is aștie, se gîndi Bochiș. Oare eu cum o să mă înțeleg cu ei?”

La sfatul popular cobori împreună cu învățătorul. Amîndoi se întinșeră să-și desmățească oasele, apoi mulțumiră căruțașului și porniră spre clădirea sfatului. Un paznic înarmat cu o boată le taie calea.

— Cine-i?
— Oameni buni, îi răspunde învățătorul. Ia hai mai la lumină.

Întrară în clădire. Paznicul, un om mîrunt, îndesat îi mai întrebă odată.

— Cine sînteți?
Învățătorul își scoase hîrtiile și se prezentă.

— Spinațu Sever, învățător.
— Dar dumneata? se întoarse paznicul spre Bochiș.

— Mihai Bochiș, de la Arad. Iacă și delegația. Se căută prin buzunare și scoase o hîrtie împăturită. Citește zici.

Omul despăturii hîrtia, o citi și dintr-odată se arătă mai binevoitor.

— Aha, ai venit de la partid. Bag seama pentru gospodărie.

— Da.
Paznicul îi conduse în camera de oaspeți.

Bochiș se foli multă vreme în așternut și nu reuși să adoarmă decît spre dimineață cînd se luminară ferestrele. O vreme ascultase stăruitul învățătorului, apoi încercase să ghicească identitatea lui Martin orbul, înfășurarea femeii din căruță, relațiile care vor fi între el și Sever Spinațu. Era mulțumit că cei din căruță nu s-au legat și de el, astfel că n-a fost nevoit să se spovedească în fața lor. Socoti că e mai bine să-și înceapă activitatea în sat fără să fi bătut toba pe socoteala lui.

Cînd se trezi, învățătorul era deja îmbrăcat. Stătea pe marginea patului și fuma.

Bochiș se îmbrăcă și deschise ușa dar în prag rămase o clipă buimăcat: curtea era înțesată de oameni de parcă ar fi fost o adunare populară. Se apropie de paznic care stătea chibrit pe scările cerdacului:

— Ce-i cu oamenii ăștia?
— Vor să vorbească cu dumneata.

— Cu mine? întrebă mirat Bochiș.
— Da, cu dumneata.

Cîțiva oameni care stăteau prin apropiere își ridicară capetele, făcără un pas spre Bochiș apoi murmură se stîmpe treptat ca un val fără putere. Bochiș făcu și el un pas înainte, ajunse pînă la balustrada de lemn a cerdacului și-l trecură sudorile. Abia acum putu să cuprîndă toată curtea cu privirile.

Peste tot numai oameni. Intr-un colț un om cu mustați ascuțite își agita căciula. Un altul îl trăgea de mîncă să-l liniștească. Bochiș, dezarmat, se uita la ei și căută să înțeleagă rostul adunării. Un om înalt se desprinde din mulțime și se apropie de el:

— Dumneata ești de la partid?
— Da, făcu încurcat Bochiș. De la partid.

— Și ai venit pentru gospodărie?
Bochiș clătina din cap:

— Pentru gospodărie.
— Ai picat rău. Aici nu se face gospodărie.

Bochiș se încrunță, era supărat pe paznic că bătuse toba de sositare lui și fără nici o noimă își aduse aminte de sfatul nevestei-și: „Să cumperi ceva cîrîni de la țărani!”

Începu să rîdă. Omul din fața lui îl privi mirat:

— De ce rizi tovarășe? Sau te bucură vestea pe care țî-am dat-o?
— Nu de aia mă bucur, făcu Bochiș. Mă bucur că e zi frumoasă. E frumos la voi. Și de ce v-ați adunat, să-mi comunicați că aici nu se face gospodărie?
— De aia.
— Dumneata si adunat oamenii?
Omul privi speriat în jur dar își reveni imediat.

— Eu.
— Atunci o să-mi fii de mare ajutor. Imi plac oamenii care sint buni organizatori.

— Aici nu se face gospodărie! Nimeni nu vrea să intre.

— Cine nu vrea, nu intră. Că doar nu-l vorbe de silă.

— Dar noi nu vrem să intrăm nici de bunăvoie.

— Bine tovarășe. Și cum îți spune dumitale?
— Mie? făcu curios țărânul. Da de ce-ntrebi? Ori vrei să mă trec la catastif?... Îți spun drept, mie nu mi-e teamă. Scrie imi zice Vasile Grumaz.

— Nimeni nu vrea să te treacă la catastif.

— Atunci de ce ai întrebă?
Oamenii se apropiară tot mai mult de vorbitorii. Erau mai mult curioși decît purtători. Bochiș se liniști. Începu să vorbească tare, să-l audă cîți mai mulți.

— Păi așa se cade. Cînd doi oameni vorbesc e bine să se cunoască. Mie imi zice Bochiș. Mihai Bochiș și sint forjar la fabrica de vagoane de la Arad.

— Da de ce n-ai rămas acolo să faci vagoane? Păcat să-ți pierzi vremea cu noi.

Înciudat, Bochiș tuși de cîteva ori și tocmă vru să spună ceva aspru cînd Vasile Grumaz începu să vorbească oamenilor:

— Nu-i așa oameni buni? Noi nu ne am dus niciodată la el în fabrică și nici în casa lui nu de-am dus să-i spunem, fă așa sau fă așa. Fiecare să facă cum vrea.

— Cum l-a lăsat dumnezeu, îl completă cineva din fund.

— Așa-i, așa-i se grăbiră și alții să-l dea dreptate. Vasile Grumaz se întoarse spre Bochiș:

— Vezi Noi nu vrem colectivă.

— Și vrei să-mi spui de ce? îl înfruntă Bochiș.

— Că nu vrem. De aia. Așa-i oameni buni?

— Așa-i. Așa-i.
— Cred că faci bine dacă te duci frumos acasă și te apuci să faci vagoane. Se întoarse iar spre oameni: Cînd pleacă trenul de seară spre Arad?

— La opt, începură să ridă oamenii. La ora opt. Grăbeșite tovarășe să nu-l pierzi cumva.

— Eu rămîn totuși, făcu Bochiș cu voce tare să-l audă cu toții.

Ge scurt!

O povestire remarcabilă

Achim și János s-au întors. Gîndul acesta sfredeliește chinuitor creerii chiaburului Artimon, nu-l lasă să doarmă. Acum va trebui să plătească pentru rîd pe care l-a făcut cu ani în urmă slugilor lui. Dar întoarcerea foșilor argași are un ecou atît de puternic în mîntea sa, încît capătă proporțiile unui adevărat preliudiu al judecării de apoi. Asemenea unui om care, în disperarea naufragiului, se apără și de o biată scindurică, se cramponează Artimon Sălăjean de iluzia că, reușind să se mîntă pe el însuși, va reuși să-l oboarnesc pe toți cei din sat și să scape de pedeapsa dreptă. Este meritul lui Ștefan Luca, autorul povestirii „S-a întors Achim” de a fi știut să sugereze prin întreaga desfășurare a povestirii sale ideea că exploatarea nu a crezut singur justificările ce le aducea actelor sale mîrșave, tot astfel cum nu a putut să-i acopere în ochii oamenilor din sat crimele parfumate cu tîmnia falsei milostenii. În acest fel, fără a uza de stridentele des înfîlinate la unii tineri scriitori, autorul a reușit, prezentîndu-ne realitatea cu ajutorul oghinzi deformate a psihologiei chiaburului, să accentueze caracterul demas-

ător al povestirii sale. Chiar și gîndurile în speșă lăturărilor de „pînză” sint dezvoltate de către Ștefan Luca în așa fel, încît să arunce o lămurire concludentă asupra raporturilor ce au existat între el și argoșii lui. Iată de pildă că bogătanul, deși poza lui sufletul vast și iubitor de oameni, își privea argoșii ca pe niște rîce de muncă sau obiecte nefruște. Uzdănd la ei în primă rîd doar ceea ce servea îmbogățirii lui, mîntie unuia și spatele lat al celuilalt. Nu mai puțin semnificativă este convingerea că l-a frînat după procesul argoșilor, cînd el nu știa ce să regească mai tîrziu: faptul că argoșii au fost condamnați la închisoare și nu-l mai pot alina sau acela că teroarea de detenție de opt ani este prea scurt și ei vor veni cîndva să se socotească cu el.

Amintirile lui Artimon dau limpede a înțelegere că mîrșăvismul lui nu au fost cazuri izolate, constituid doar o picătură din oceanul de nedreptate al țehii societății, dar din teama lui de a da ochii cu fostul argoș, din feul cum se cădremură la gîndul acestei vederi, se degajă limpede ideea schimbării totale produse, ideea că se apropie inevitabilă încheierea a socotelilor cu Achim, că toți oamenii din sat și sint po-

Nota guvernului sovietic adresată guvernelor Franței, Angliei și S. U. A.

MOSCOVA 10 (Agerpres). — TASS transmite: După cum s-a mai anunțat în presă, la 29 noiembrie a.c. guvernele Franței, Angliei și S.U.A. au adresat guvernului so-

viatic, prin intermediul ambasadorilor lor la Moscova, note de răspuns la notele guvernului sovietic din 23 octombrie și 13 noiembrie a.c. Textul notei guvernului Franței a fost publicat la 2 decembrie în presa sovietică.

„Guvernul sovietic confirmă primirea notei din 29 noiembrie a guvernului Franței, care este răspunsul la notele guvernului sovietic din 23 octombrie și 13 noiembrie a.c.

Guvernul sovietic ia act cu regret de faptul că guvernul Franței nu a considerat posibil să ia parte la conferința împreună cu celelalte state europene, pentru examinarea problemei securității colective în Europa.

Guvernul francez, după cum reiese din nota sa, nu a acceptat nici propunerea guvernului U.R.S.S. cu privire la convocarea unei conferințe a miniștrilor Afacerilor Externe ai Franței, S.U.A., Angliei și Uniunii Sovietice pentru examinarea problemei restabilirii unității Germaniei și tinerii unor alegeri libere în întreaga Germanie, precum și a convocării unei conferințe pe întreaga Europă în scopul creării unui sistem de securitate colectivă în Europa.

Guvernul Franței nu numai că a refuzat să participe la conferința pe întreaga Europă și să examineze propunerile prezentate de guvernul sovietic cu privire la securitatea colectivă în Europa, dar nici nu a prezentat din partea sa vreun propunere pentru asigurarea securității colective în Europa. Se știe de asemenea că guvernul Franței, împreună cu ceilalți participanți la blocul nord-atlantic, a acționat în așa fel încât să împiedice participarea la această conferință a altor state europene.

Astfel, guvernul Franței a adoptat o poziție care dovedește că el nu găsește să realizeze o înțelegere cu celelalte state europene cu privire la întărirea păcii în Europa și că împiedică crearea unui sistem eficient de securitate europeană.

În locul creării unui sistem eficient de securitate colectivă în Europa, guvernul Franței se străduiește prin toate mijloacele să obțină ratificarea acordurilor de la Paris cu privire la remilitarizarea Germaniei occidentale și la stragerea ei în blocul nord-atlantic agresiv și în alte grupuri militare ale unor state occidentale, îndreptate împotriva statelor iubitoare de pace din Europa. O asemenea politică duce la transformarea Germaniei occidentale într-un stat militarizat cu toate consecințele primejdioase decurgând din aceasta, fără a mai vorbi despre faptul că remilitarizarea Germaniei occidentale va face cu neputință unificarea ei într-un singur stat cu Republica Democrată Germană iubitoare de pace.

Atât în Uniunea Sovietică cât și în Franța și în alte state europene, refacerea militarismului în Germania occidentală nu poate să nu provoace temeri serioase pentru destinația păcii în Europa. Guvernul Franței nu poate să nu ste de asemenea că așa-zisul „ingrădîri” ale militarismului german și garanțiile de hirtie despre care este vorba în acordurile de la Paris, nu se bucură din motive lesne de înțeles de încrederea popoarelor din Europa.

Refacerea militarismului în Germania occidentală și crearea armatei vest-germane prevăzute în acordurile de la Paris sînt incompatibile cu planul de reducere generală a armamentelor, care este examinat în prezent în Organizația Națiunilor Unite. Ratificarea acordurilor de la Paris va duce la intensificarea cursei înarmărilor și va crea noi obstacole în calea realizării unui acord cu privire la reducerea armamentelor.

Guvernul U.R.S.S. consideră necesar să declare din nou că o asemenea politică a guvernului Franței, care contribuie la restabilirea militarismului german, se află în contradicție față de tratatul franco-sovietic din 1944 menită să împiedice o nouă agresiune germană și subminează în însăși baza ei importanța acestui tratat. Or, acest tratat nu are pentru Franța și securitatea ei o importanță mai mică decît pentru Uniunea Sovietică.

Această poziție a guvernului francez este de asemenea incompatibilă cu alte acorduri internaționale, la care a aderat Franța, ca de exemplu acordul de la Potsdam îndreptat spre restabilirea unității Germaniei pe baze pacifice și democratice și care exclude posibilitatea remilitarizării unei părți sau a întregii Germaniei.

Guvernul sovietic este de acord că pentru reușita unei cooperări între Republica Populară Ungară, Republica Populară Polonă, Republicii Democratice Cehoslovace, Republicii Democratice Ger-

maniei, Republicii Populare Române, Republicii Populare Bulgară și Republicii Populare Albană, adoptată la Conferința de la Moscova a 14 noiembrie 1945, și a tratatului franco-sovietic din 1944 menită să împiedice o nouă agresiune germană și subminează în însăși baza ei importanța acestui tratat. Or, acest tratat nu are pentru Franța și securitatea ei o importanță mai mică decît pentru Uniunea Sovietică.

Guvernul sovietic este de acord că pentru reușita unei cooperări între Republica Populară Ungară, Republica Populară Polonă, Republicii Democratice Cehoslovace, Republicii Democratice Ger-

maniei, Republicii Populare Române, Republicii Populare Bulgară și Republicii Populare Albană, adoptată la Conferința de la Moscova a 14 noiembrie 1945, și a tratatului franco-sovietic din 1944 menită să împiedice o nouă agresiune germană și subminează în însăși baza ei importanța acestui tratat. Or, acest tratat nu are pentru Franța și securitatea ei o importanță mai mică decît pentru Uniunea Sovietică.

Guvernul sovietic este de acord că pentru reușita unei cooperări între Republica Populară Ungară, Republica Populară Polonă, Republicii Democratice Cehoslovace, Republicii Democratice Ger-

maniei, Republicii Populare Române, Republicii Populare Bulgară și Republicii Populare Albană, adoptată la Conferința de la Moscova a 14 noiembrie 1945, și a tratatului franco-sovietic din 1944 menită să împiedice o nouă agresiune germană și subminează în însăși baza ei importanța acestui tratat. Or, acest tratat nu are pentru Franța și securitatea ei o importanță mai mică decît pentru Uniunea Sovietică.

Guvernul sovietic este de acord că pentru reușita unei cooperări între Republica Populară Ungară, Republica Populară Polonă, Republicii Democratice Cehoslovace, Republicii Democratice Ger-

maniei, Republicii Populare Române, Republicii Populare Bulgară și Republicii Populare Albană, adoptată la Conferința de la Moscova a 14 noiembrie 1945, și a tratatului franco-sovietic din 1944 menită să împiedice o nouă agresiune germană și subminează în însăși baza ei importanța acestui tratat. Or, acest tratat nu are pentru Franța și securitatea ei o importanță mai mică decît pentru Uniunea Sovietică.

Cea de a 10-a aniversare a Tratatului de alianță și asistență mutuală dintre U. R. S. S. și Franța

Adunarea reprezentanților vieții publice din Moscova

MOSCOVA 10 (Agerpres). — TASS transmite: Poporul sovietic a sărbătorit cea de a 10-a aniversare a Tratatului de alianță și asistență mutuală dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Republica Franceză.

La 10 decembrie a avut loc o adunare a reprezentanților vieții publice din Moscova, consacrată acestei date memorabile. Adunarea a fost organizată de Comitetul Sovietic pentru apărarea păcii, Consiliul Central al Sindicatelor din Uniunea Sovietică, Asociația Uniunii pentru relațiile culturale cu strătămintele, Academia de Științe a U.R.S.S., Uniunea Scriitorilor sovietici, Comitetul Antifascist al femeilor sovietice, și Comitetul Antifascist al tineretului sovietic.

La adunare au participat peste 2.000 persoane — frunțiși din industrie și agricultură, oameni de știință, scriitori, studenți, maeștri ai artelor. Ei s-au adunat aici pentru a sărbători această importantă dată în istoria celor două popoare, pentru a transmite cuvinte de salut și prietenie poporului Franței, tuturor patrioților francezi care luptă pentru independența națională și securitatea patriei lor.

Asistența a salutat cu aplauze furtunoase, prelungite, apariția în prezidiu a conducătorilor Partidului Comunist și Gu-

vernului Sovietic: N. A. Bulganin, G. M. Malenkov, A. I. Mikoiian, V. M. Molotov, N. S. Hrușciov, N. M. Șvernik.

La adunare au fost de față domnul Louis Joxe, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Franceze în U.R.S.S.; personalul ambasadei franceze; șefi și membri ai reprezentanților diplomației acreditați la Moscova; scriitorii francezi Louis Aragon și Elsa Triolet; reprezentanți ai presei sovietice și străine.

Adunarea reprezentanților vieții publice sovietice a fost deschisă de N. M. Șvernik, președintele Consiliului Central al Sindicatelor din Uniunea Sovietică.

Se dă cuvîntul președintelui Consiliului de Miniștri al R.S.F.S.R., A. M. Puzanov, care prezintă raportul „Cea de a 10-a aniversare a Tratatului de alianță și asistență mutuală dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Republica Franceză”.

În cadrul adunării au rostit cuvînturi academicieni V. V. Vinogradov, D. P. Smirova, muncitoare la combinatul de țesături de bumbac „Trihronalna Manufaktura”, scriitorul I. G. Ehrenburg, scriitoarea I. A. Karavaeva.

La adunare a avut de asemenea cuvîntul V. M. Molotov, prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și Ministru al Afacerilor Externe al U.R.S.S.

SESIUNEA ADUNĂRII GENERALE A O. N. U.

In Comitetul Politic

NEW YORK 10 (Agerpres). — TASS transmite: La 8 decembrie, Comitetul Politic a terminat examinarea problemei coreene. Ultimul a luat cuvîntul în cadrul discuției generale reprezentanții U.R.S.S., I. A. Malik, care, bazîndu-se pe fapte concrete, a arătat că reprezentanții S.U.A. și Angliei, precum și alți cîțiva delegați care se pronunță împotriva rezoluției tratativelor cu privire la rezolvarea pașnică a problemei coreene, denaturează poziția U.R.S.S., R. P. Chineze și R. P. D. Coreene la conferința de la Geneva.

I. A. Malik a precizat încă odată poziția Uniunii Sovietice în problema unificării pacifice a Coreei și a tinerii unor alegeri libere pe întregul teritoriu al Coreei sub o supraveghere internațională eficientă. Reprezentanții Uniunii Sovietice a subliniat încă odată că problema coreeană poate fi rezolvată numai prin tratative cu participarea largă a țărilor interesate pe baze de egalitate, fără nici un fel de condiții prealabile.

Cînd Comitetul a trecut la discutarea rezoluțiilor propuse, reprezentanții Uniunii Sovietice a declarat că delegația sovietică nu insistă să fie pus la vot proiectele care recomandă convocarea în viitorul apropiat a unei conferințe cu participarea țărilor interesate pentru continuarea tratativelor în problema coreeană. I. A. Malik a spus că Uniunea Sovietică va sprijini rezoluția indiană la care delegația sovietică a propus un amendament. Acest amendament prevede scoaterea din proiectul de rezoluție indian a aceluși punct în care se propune să se ia în discuție raportul vădit tendențios și neobiectiv al „celor 15”

asupra conferinței de la Geneva, care prezintă în mod unilateral pozițiile participanților la conferință în problema coreeană.

La insistența țărilor care au luat parte la intervenția din Coreea și cu toate obiecțiunile reprezentanților U.R.S.S., Indiei și ale unii seriei de alți delegați, Comitetul a hotărît să pună mai întîi la vot rezoluția indiană, care a fost prezentată anterior, și rezoluția „celor 15”.

Cînd această rezoluție a fost pusă la vot, punctele în care se vorbește despre principiile O.N.U. și în care se arată că acordul de armistițiu din Coreea trebuie să rămîin în vigoare pînă la realizarea unui acord definitiv, exprîmîndu-se de asemenea speranța că în curînd va deveni posibil să se înregistreze un progres pe calea unificării Coreei prin mijloace pacifice, au fost adoptate în unanimitate. Punctul care aprobă raportul unilateral al „celor 15” asupra conferinței din la Geneva a fost adoptat cu 48 de voturi contra cîinci (U.R.S.S., R.S.S. Ucraineană, R.S.S. Bielorusă, Polonia și Cehoslovacia) și opt abțineri (India, Indonezia, Iugoslavia, Birmania, Afganistan, Siria, Arabia Saudită și Yemen). În ansamblu, rezoluția a fost adoptată cu 50 voturi. Delegațiile U.R.S.S., R.S.S. Ucraineană, R.S.S. Bielorusă, Poloniei și Cehoslovaciei au votat împotriva rezoluției, iar delegațiile Indiei, Birmaniei, Arabiei Saudite și Siriei s-au abținut de la vot.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Cei de la dolia prelect de rezoluție prezentat de delegația sovietică, care prevede desfășurarea așa-zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, a fost respins cu majoritatea de voturi.

Să înceteze teroarea împotriva patrioților iranieni!

Citesc și urmăresc cu interes știrile care oglindesc evenimentele internaționale. M-au zguduit profund știrile care vorbesc despre actele de teroare, inumane, pe care banda Șah-Zahed, vîndut imperialiștilor americani, le săvîrșește în Iran.

Ceea ce se petrece în Iran m-a convins odată mai mult că acolo unde se amestecă și comandă diplomația S.U.A. — unde hădărășii monopolii americani își înfig colții — nu poate exista libertate și că orice se ridică la luptă pentru independența țării este amenințat să fie răpus în mod barbar. Ne aducem aminte cu toții de evenimentele petrecute în Guatemala, de intervenția brutată a imperialiștilor americani în treburile interne ale acestei țări care a dus la răsturnarea guvernului Arbenz. După cum se știe în cîrma Guatemala se află în prezent omul Wall-Street-ului, Castiello Armas care a dezlîntat o cruntă teroare împotriva elementelor democratice.

În Iran, cînd au văzut că guvernul Mosaddeq a inițiat o serie de reforme care loveau în interesele trușturilor americane și engleze, imperialiștii străini au început să ulească. Rezoluția ne este cunoscută. Guvernul Mosaddeq a fost răsturnat și înlocuit cu altul condus de Zahedi. Acest trădător și banda lui a pus țara la mează companiilor petrolifere anglo-americane. Toată se prețosește participarea Iranului la combinațiile agresive puse la cale de S.U.A. în Orientul Mijlociu.

Zahedi se dovedește a fi un executor docil al ordinelor imperialiștilor străini. Din prima zi de guvernare, pentru a înăbuși glasul masei, el a dezlîntat o odevărată campanie teroristă împotriva patrioților iranieni. Banda ticăloasă a lui Zahedi a schinguit și ucis fără nici un temel număr de oameni cinstiți care-i iubesc patria, poporul. Au căzut eroici străpînș de gloanțe, înfruntînd moartea cu strigătul „Trăiască poporul!”, colonelii Mohseni, Namini și Ghamak, reștorul Vezirian, locotenentul Afrasteh, inginerul Morteza Keivan și mulți alții. Au fost întemnițati și supuși torturilor tînărul Afshari și Kolantari — unii sînt de delegații iranieni în cel de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la București și cîștărit șef al delegației iranieni la cel de al III-lea Congres Mondial al Tineretului.

Cu frumusețe, cu credință fermă de nezdărnicit că în cele din urmă cauza poporului iranian va învinge, tînărul patrioț iranian a înfruntat și înfrîntă plîmbele de execuție.

Terorarea sîngeroasă dezlîntată de guvernul Zahedi nu va putea înăbuși lupta patrioților iranieni împotriva înrobirii țării imperialiștilor anglo-americani, pentru pace, libertate și independența națională.

Poporul iranian va răzuna pe filii lui erodinoșii. Asasinii nu vor scăpa de pedeapsă!

Împreună cu milioanele de oameni, de tînăr iubitori de pace din întreaga lume care înteresează fîrdădelegiile guvernului iranian, eu cer cu toată hotărîrea:

Să fie opriță mîna călășilor!
Să înceteze teroarea sîngeroasă împotriva patrioților iranieni!

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

Correspondent
BRINZAN ARISTICA

CE CRED EI DESPRE NOUL WEHRMACHT

WILHELM E. Muncitor

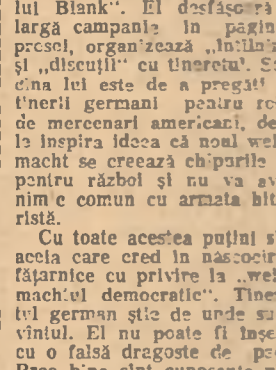
— Să devin soldat? Dacă mi se va da armă o voi lua, dar direcția în care voi trăge o voi chibzui singur. Nici plîm acum nu-mi pot refaca ceea ce am pierdut în timpul bombardamentelor. Iar ceea ce am strîns cu atîta trudă, trebuie să se prefacă din nou în ruine? Adică a pierdut totul, pînă la ultimul nasture de la pantaloni. Căncelarul federal — dacă va urma același joc — nu-i va mai rămîine nici atât.

SUZANNA K. Comerciantă

Priviți rubrica economică a vreunui ziar. Industria grea începe din nou să-și sporească cîștigurile! Și ce va fi mai departe? Creșterea costului minimului de existență și a impozitelor. Poporul va trebui să plătească toate acestea. Și nu numai cu bani, ci și cu viața bărbăților și fiilor noștri.

Protutendenți încrează a-cum, serviciul de recrutări al lui Blank! El desfășoară o largă campanie în paginile presei, organizează „înălțări”, „discuții” cu tinerii. Sarcina lui este de a pregăti pe tinerii germani pentru rolul de mercenari americani, de a le inspira încrederea în noi wehrmacht se creează chipurile noi pentru război și nu va avea nimic comun cu armata hitleristă.

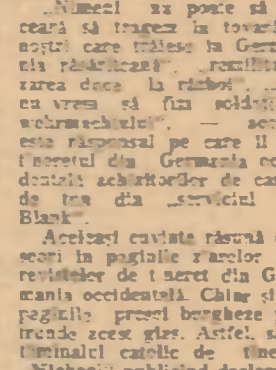
Cu toate acestea puțin stă aceluși care cred în asocierea făpturice cu privire la „wehrmachtul democratic”. Tinerii german știu de unde suflă vîntul. El nu poate fi înălțat cu o falsă dragoste de pace. Prea bine sînt cunoscute planurile criminale ale revanșardilor de la Bonn. Tineretul german își ridică glasul împotriva poliției de remilitarizare a Germaniei occidentale, împotriva agresivității „U-niunii a Europei Occidentale” și a Pactului Atlantic, împotriva renașterii wehrmachtului fascist. Tinerii patrioți german resping acordurile militare de la Paris, se pronunță pentru reunirea patriei, pentru pace și asigurarea securității în Europa. Această mișcare unește cele mai largi păături ale tineretului, tineri și tînere cu diferite concepții, membri

HERMAN ST. linotipist

— A fi soldat? Pentru cine? Poporul german nu a fost întrecut dacă are nevoie de soldați. Ce va ieși din asta? Prăbușirea totală.

al diferitelor organizații de tineret.

— Lăsați-mă cu întrebările voastre despre serviciul militar. Priviți ruinele ultimului război: care se văd protutendenți. Oare aceasta este puștin? Cunoașteți zicala: cine și-a fript degetele, fugă de foc. Iar noi ne-am fript degetele termine. Dacă poliției care ne dăruiesc wehrmachtul și-ar îmbrăca ei înșiși pantalonii soldățești atunci i-aș primi și eu cu plăcere!

HERMAN R. practicant

— Eu sînt principalul împotriva reînarmării deoarece aceasta duce la război. Adenauer nu trebuia să semneze tratatele fără aprobarea poporului. Lui i se adresează cuvintele „Cine ridică sabia, de sabie va muri”.

ULRICH N. student

— Lăsați-mă cu întrebările voastre despre serviciul militar. Priviți ruinele ultimului război: care se văd protutendenți. Oare aceasta este puștin? Cunoașteți zicala: cine și-a fript degetele, fugă de foc. Iar noi ne-am fript degetele termine. Dacă poliției care ne dăruiesc wehrmachtul și-ar îmbrăca ei înșiși pantalonii soldățești atunci i-aș primi și eu cu plăcere!

MICHAELA K. profesoară de muzică

— Eu sînt principalul împotriva reînarmării deoarece aceasta duce la război. Adenauer nu trebuia să semneze tratatele fără aprobarea poporului. Lui i se adresează cuvintele „Cine ridică sabia, de sabie va muri”.